

ปัจจัยพื้นฐาน ความสามารถในการดูแลตนเอง
และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจแบบเปิด
Basic Conditioning Factors, Self-Care Agency,
and Quality of Life of Patients with Post Open Heart Surgery

ธิวาสา ลีวัธนะ
Thiwasu Leewattana

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Nursing Science Thesis in Adult Nursing
Prince of Songkla University

๓ 2547

เลขทงุ RA ๗๖.๑๕	๕๖๕	๒๕๔๗.๓.๑
Bib Key.....	๑๕๒๗๒๖	
..... / 1.4.๓.๒. 2547 /		

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยพื้นฐาน ความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของ ผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจแบบเปิด
ชื่อผู้เขียน	นางสาวธิวสา ลีวัธนะ
สาขาวิชา	การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายระดับความสามารถในการดูแลตนเอง ระดับคุณภาพชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิต รวมทั้งทดสอบอำนาจการทำนายของปัจจัยพื้นฐาน อันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งหมายถึง ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ศาสนา และปัจจัยด้านสุขภาพ ซึ่งหมายถึง ระดับสมรรถภาพของหัวใจ การเกิดภาวะแทรกซ้อน และระยะเวลาภายหลังการผ่าตัด ต่อความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจแบบเปิด จำนวน 100 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ส่วน ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความสามารถในการดูแลตนเอง และแบบวัดคุณภาพชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าการทำนายโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความสามารถในการดูแลตนเองโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.22 คะแนน (SD = .47) จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน โดยมีความสามารถในการดูแลตนเองด้านความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองสูงสุด ($\bar{X} = 5.35$, SD = .50) รองลงมาคือ ด้านทักษะและความพึงพอใจในการปฏิบัติกาดูแลตนเอง ($\bar{X} = 5.17$, SD = .57) และด้านการตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลตนเอง ($\bar{X} = 5.13$, SD = .69) สำหรับด้านที่ต่ำสุดคือ ด้านการตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลตนเอง ($\bar{X} = 5.11$, SD = .52)

2. ระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.54 คะแนน (SD = 2.94) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยมีความคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวสูงสุด ($\bar{X} = 26.60$, SD = 3.24) รองลงมาคือ ด้านจิตวิญญาณ ($\bar{X} = 25.07$, SD = 3.50) และด้านภาวะสุขภาพและการทำหน้าที่ของร่างกาย ($\bar{X} = 24.44$, SD = 3.00) สำหรับด้านที่ต่ำสุดคือ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

($\bar{X} = 23.24$, $SD = 3.99$)

3. ความสามารถในการดูแลตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับคุณภาพชีวิต ($r = .59$, $p < .01$)

4. ระดับสมรรถภาพของหัวใจและรายได้สามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้ร้อยละ 14 ($R^2 = .14$; $p < .05$)

5. การเกิดภาวะแทรกซ้อนและระยะเวลาภายหลังการผ่าตัดสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 23 ($R^2 = .23$; $p < .05$)

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของพยาบาลหรือสมาชิกทีมสุขภาพอื่นๆ ในการวางแผนส่งเสริมให้ผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจแบบเปิดมีความสามารถในการดูแลตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

Thesis Title	Basic Conditioning Factors, Self-Care Agency, and Quality of Life of Patients with Post Open Heart Surgery
Author	Miss Thiwasa Leewattana
Major Program	Adult Nursing
Academic Year	2003

Abstract

The purposes of this descriptive research were to explain self-care agency, quality of life, and relationships between self-care agency and quality of life, as well as variances of self-care agency and quality of life by using patients' basic conditioning factors, personal factors (educational background, family income, marital status, and religion) and health factors (functional class, post surgery complications, and period of time after surgery), as their predictors. The sample consisted of 100 post open heart surgery patients. They were recruited purposively according to inclusion criteria. The instruments used in this study included three questionnaires: (1) demographic data form, (2) self-care agency questionnaire, and (3) quality of life questionnaire.

The results of this research revealed that:

1. The post open heart surgery patients had mean of total self-care agency score = 5.22 (SD = .47). The highest mean subtotal of self-care agency score was that for knowledge of self domain (\bar{X} = 5.35, SD = .50). The lowest mean subtotal of self-care agency score was that for judgment and decisions affecting production of self-care domain (\bar{X} = 5.11, SD = .52).

2. The post open heart surgery patients had mean of total quality of life score = 24.54 (SD = 2.94). The highest mean subtotal of quality of life score was that for family domain (\bar{X} = 26.60, SD = 3.24). The lowest mean subtotal of quality of life score was that for socioeconomic domain (\bar{X} = 23.24, SD = 3.99).

3. There was a significantly positive relationship between self-care agency and quality of life (r = .59, p < .01).

4. The results of stepwise multiple regression analysis showed that 14 percent of the variance in total self-care agency score could be explained by two significant predictors, i.e., patients' functional class and family income ($p < .05$).

5. The results of stepwise multiple regression analysis showed that 23 percent of the variance in total quality of life score could be explained by two significant predictors, i.e., post surgery complications and period of time after surgery ($p < .05$).

The findings can be used to guide nurses and other health care providers in promoting self-care agency and quality of life for post open heart surgery patients.